

PROGRAMUL DE ACTIVITATE

al candidatului la postul de director
al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE)

ALEXANDRU STRATAN

doctor habilitat în economie,
profesor universitar

***”Cercetare economică performantă în serviciul societății:
să continuăm împreună” (2014-2018)***

Chișinău – 2014

CUPRINS:

Curriculum vitae.....	3
I. Considerații generale.....	8
II. Scopul și obiectivele programului de activitate. Misiunea, viziunea și valorile INCE.....	9
III. Direcțiile de cercetare științifice racordate la necesitățile Republicii Moldova și rezultatele preconizate.....	10
IV. Asigurarea realizării obiectivelor și sporirea calității cercetării	11
V. Consolidarea, valorificarea și perfecționarea continuă a cadrelor științifice	11
VI. Susținerea tinerilor cercetători.....	12
VII. Menținerea și dezvoltarea infrastructurii de cercetare și bazei tehnico-materiale.....	12
VIII. Activitatea editorială.....	13
IX. Diseminarea cunoștințelor, dezvoltarea relațiilor internaționale și promovarea imaginii INCE.....	13

CURRICULUM VITAE

1. Date personale:

Nume: STRATAN

Prenume: ALEXANDRU

Data și locul nașterii: 19 iunie 1976, s. Nișcani, r-l Călărași, R. Moldova

Naționalitatea: moldovean

Specialitatea: management; finanțe și credit;
relații internaționale

Posturi și titluri științifico-didactice: asistent universitar – a.1998
lector universitar – a.2001
lector superior universitar – a.2004
conferențiar universitar – a.2006
profesor universitar – a.2014

Gradul științific: doctor în economie – a.2001
doctor habilitat în economie – a.2008

Grad de calificare al funcționarului public: rangul doi: consilier de stat de clasa a II-a

2. **Limbi cunoscute:** româna (maternă), rusa, engleza, franceza.

3. Studii:

Instituția de învățământ	Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, Departamentul Relații Internaționale, Departamentul Relații
Data: anul-anul	2002-2004
Gradul sau diploma	Specialist în Relații Internaționale

Instituția de învățământ	Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Facultatea Economie
Data: anul-anul	1993-1998
Gradul sau diploma	Economist-manager, specializarea Management

Instituția de învățământ	Academia de Studii Economice din Moldova, Facultatea Finanțe
Data: anul-anul	1993-1998
Gradul sau diploma	Economist, specializarea Finanțe și Credit

4. Activitatea în câmpul muncii:

<i>Data:</i>	3 mai 2013 - prezent
<i>Organizația</i>	Institutul Național de Cercetări Economice, AȘM, ME
<i>Postul</i>	Director interimar
<i>Data:</i>	2010 – 03.05.2013
<i>Organizația</i>	Institutul de Economie, Finanțe și Statistică, AȘM, ME
<i>Postul</i>	Director
<i>Data:</i>	1998 - prezent
<i>Organizația</i>	UASM
<i>Postul</i>	Asistent, Lector superior, Conferențiar, Profesor
<i>Data:</i>	2001 - 2004
<i>Organizația</i>	Camera de Licențiere din Republica Moldova
<i>Postul</i>	Șef Direcție Principală licențierea activităților în agricultură și în domenii speciale
<i>Data:</i>	2000 - 2001
<i>Organizația</i>	Agenția Națională pentru Atragerea Investițiilor, Ministerul Economiei
<i>Postul</i>	Consultant, Direcția Proiecte Investiționale
<i>Data:</i>	1999 - 2001
<i>Organizația</i>	UASM
<i>Postul</i>	Doctorand

5. Principalele participări la conferințe internaționale:

Decembrie 2013	International Conference Sustainable agriculture and rural development in terms of the Republic of Serbia strategic goals realization within the Danube region, <i>Topola, Serbia.</i>
Mai 2012	International Conference “Scientific and Technological Innovation: National Experience and International Cooperation”, <i>Roma, Italia.</i>
Decembrie 2011	Международный дискуссионный круглый стол «Проблемы формирования евразийского полюса экономической силы и его позиционирование в мире», <i>Москва, Россия.</i>
Mai 2011	Global Management Conference, <i>Godollo, Hungary.</i>
Iulie 2010	III Astana Economic Forum “Sustainable economic growth in post-crisis period”, <i>Astana, Kazakhstan.</i>
Mai 2010	International conference “Scientific and technological innovations: national experience and international cooperation”, <i>Baku, Azerbaijan.</i>
Mai 2010	Knowledge Economy forum IX “Diversification Through Innovation: prospects for growth”, <i>Berlin, Germany.</i>
Octombrie 2009	3 rd Central European Conference in Regional Science, <i>Kosice, Slovakia.</i>
Octombrie 2007	Conferința Științifică Internațională „Modalități de eficientizare a managementului în condițiile economiei concurențiale”, <i>USM, Chișinău.</i>

Octombrie 2006	Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы управления развитием объектов и процессов рыночной экономики», <i>Запорожжє, Украина.</i>
Septembrie 2006	Conferința științifică internațională „Dezvoltarea durabilă a României și Republicii Moldova în context european și mondial”, ASEM, <i>Chișinău.</i>
Decembrie 2005	Proiectul pilot NATO-CCMS „Managementul reacției eficiente la risc: o abordare ecologică”, Ședința finală, <i>Bruxelles, Belgia.</i>
Iunie 2005	Workshop internațional „Privatization, Liberalization, and the Emergence of Private Farms in Former Soviet Countries”, Conjuncture Research Center (Georgia), Hebrew University of Jerusalem (Israel), <i>Tbilisi, Georgia.</i>
Mai 2005	Simpozion internațional „Investițiile și relansarea economică”, Ediția a VI-a, Academia de Studii Economice, <i>București.</i>
Mai 2005	Workshop științific avansat „Foresight, precaution and risk: preparing for the Unexpected”, NATO, Colegiul Imperial din Londra, UASM, <i>Chișinău.</i>
Noiembrie 2004	Conferința internațională „Riscurile emergente și managementul riscului în Europa”, Societatea pentru Analiza Riscului, <i>Paris, Franța.</i>
Aprilie 2004	Proiectul pilot NATO-CCMS „Managementul reacției eficiente la risc: o abordare ecologică”, Colegiul Imperial din Londra, <i>Londra, Marea Britanie.</i>
Ianuarie 2004	Seminar internațional „Rolul controlului exportului în promovarea politicii de non-proliferaare”, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Letonia, <i>Riga, Letonia.</i>
Ianuarie 2004	Seminarul „Sistemul Național de Biosecuritate în Republica Moldova: identificarea necesităților și priorităților”, Ministerul Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului și UNEP-GEF, <i>Chișinău.</i>
Aprilie 2002	Masa rotundă „Vulnerabilitatea societății interconectate”, NATO, <i>Bruxelles.</i>
Aprilie 2001	Seminar internațional „Climate investiționale comparate: crearea parteneriatelor eficiente în promovarea investițiilor”, Agenția Națională pentru Atragerea Investițiilor și IRIS-Moldova (USAID), <i>Chișinău.</i>
Septembrie 2000	Masa rotundă în promovarea investițiilor: „Maximizarea beneficiilor ISD”, OECD și Agenția Turcă pentru Cooperare și Investiții, <i>Istanbul, Turcia.</i>
Mai 2000	Conferința științifică internațională „Transformarea mecanismelor administrative în mecanisme de gospodărire”, Universitatea Agrară de Stat din Crimeea, <i>Simferopol, Ucraina.</i>
Iunie 1996	Conferința internațională „Țări în tranziție: reforme economice”, Fundația Soros Moldova, <i>Chișinău.</i>

6. Stagii profesionale:

Aprilie 2013	– stagiul „Dezvoltarea macroeconomică a țărilor în curs de dezvoltare”, <i>Beijing, China;</i>
August 2012	– training course „Household Behaviour – Theory and Applications”, <i>Moldova (IEFS);</i>
Aprilie 2009	– workshop „Antreprenoriatul inovațional: de la educație spre practică”, <i>Moscova, Rusia;</i>
Iulie-August 2007	– școala de vară „Agricultura în proces de transformare – II”, DAAD, <i>Germania;</i>

- May 2005 – workshop de cercetare avansat „Foresight, precaution and risk: preparing for the unexpected”, NATO, Imperial College London, *Moldova*;
- Septembrie 2004 – școala de vară „Agricultura în proces de transformare – I”, DAAD, *Moldova*;
- Iunie 2002 – programul de business „Community Connections”, *SUA*;
- Aprilie 2000 – training „Marketingul territorial și promovarea investițiilor”, *Consorzio Progetto Lazio '92, Moldova*;
- Aprilie 2000 – curs intensiv asupra democratizării sistemului de învățământ danez, South Zealand Agricultural College, *Danemarca*;
- Oct.-Dec. 1998 – stagiune „Susținerea învățământului economic superior”, TACIS, *Grecia*;
- Noiembrie 1997 – vizită de studiu la companiile de prelucrare a produselor agricole, ENSAT, *Franța*.

7. Participare în proiecte științifice:

- 2013 *Evaluarea stării economiei naționale ESSEN 2010-2014, INCE al Academiei Române, CCFM “Victor Slăvescu”;*
- 2013 *The Netherlands Fellowship Programmes, Tailor-made training (NFP –TM)“Decentralization: local aspects of cooperation” (NUFFIC, Holand);*
- 2012 *Development and side effects of remittances in the CIS countries: the case of Republic of Moldova (CARIM-east, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Italy);*
- 2012 *Economic Growth Assessment for USAID Moldova (USAID/Ukraine);*
- 2012 *“Fiscalitatea netă, fiscalitatea brută. Studiul de caz România și Republica Moldova”, INCE al Academiei Române, CCFM “Victor Slăvescu”;*
- 2011-2014 *Proiect 11.817.08.31A „Elaborarea politicilor economice de dezvoltare a sectorului agroalimentar în contextul asigurării securității alimentare a Republicii Moldova., (AȘM, IEFS);*
- 2011-2012: *Proiect 11.819.08.06A „Diagnosticarea potențialului competitiv al economiei naționale. Abordare multifactorială” (AȘM, IEFS);*
- 2008 – 2009: *Proiect 08.819.08.06A „Argumentarea economică a activităților de producere în sectorul agrar al Republicii Moldova” (ASM, UASM);*
- 2007 – 2008: *Proiect de cercetare independent 07.411.06 INDF „Studii privind perfecționarea metodelor, tehnicilor și procedurilor de investigare în știința economică” (AȘM, IEFS);*
- 2006 – 2010: *Proiect instituțional „Mecanisme și instrumente de dezvoltare durabilă în spațiul rural” (AȘM, IEFS);*
- 08/2003 – 04/2004: *UNEP-GEF: National Biosafety Frameworks Development Project (MECDT);*
- 12/2001 – 02/2002: *GEF-PPG Project: Evaluation of capacity building necessities and national specific priorities in the field of biological diversity conservation (MECDT);*
- 09/1998 – 04/1999: *EU TACIS Project: Support to higher education in Economics (TACIS, ASEM);*

- 8. Publicații științifice:** 6 monografii și 2 manuale pentru studenții facultăților economice, peste 100 lucrări științifice în domeniul economiei.

9. Principalele participări în grupurile de lucru pentru elaborarea cadrului normativ:

- strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Fălești 2013-2020 (Consiliul raional Fălești);
- strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Rezina 2014-2020 (Consiliul raional Rezina)
- strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Hincești 2013-2020 (Consiliul raional Hincești);
- strategia Națională de Dezvoltare Moldova-2020. Componenta Finanțe: accesibile și ieftine (Ministerul Economiei);
- strategia de susținere a dezvoltării IMM-urilor pentru anii 2012-2014 (Ministerul Economiei);
- elaborarea propunerilor de perfecționare a politicii de stat în domeniul prețurilor/tarifelor (a.2011, Ministerul Economiei);
- elaborarea Condițiilor de licențiere și listelor documentelor suplimentare, ce se anexează la cererile de eliberare a licențelor pentru unele genuri de activitate (Camera de Licențiere, a.2002-2003);
- elaborarea Strategiei naționale de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial al Republicii Moldova (2008-2015) (ASM, MAIA, a.2007).

10. Activitate profesională:

- Președintele comisiei pentru susținerea examenelor de licență (Universitatea de Stat din Moldova, a.2007, a.2014);
- Președintele comisiei pentru susținerea examenelor de licență (Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moldova, a.2009, a.2013);
- Președintele comisiei pentru susținerea examenelor de licență (Universitatea Liberă Internațională din Moldova, a.2012);
- Președintele comisiei pentru susținerea tezelor de master (Academia de Studii Economice a Moldovei, a.2011);
- Președintele comisiei pentru susținerea examenelor de licență (Universitatea de Stat din Comrat, a.2008);

11. Membru al Asociațiilor științifice:

- Asociația Economistilor din Republica Moldova;
- Asociația Europeană a Economistilor Agrarieni;
- Asociația Internațională a Economistilor Agrarieni.

12. Performanțe și aprecieri:

- diplomă gradul II (*a.1996, a.1998*) și diplomă gradul III (*a.1997*) pentru rezultate excelente la învățătură și activitate extracurriculară (Fundatia Soros-Moldova);
- laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei pentru tinerii cercetători *a.2005*);
- laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei pentru tinerii cercetători *a.2007*);
- medalia 80 ani ai Universității Agrare de Stat din Moldova (a.2013);
- medalia 60 ani ai Institutului de Economie Națională, Academia Română (a.2013).

13. Informație complementară:

- prim-vicepreședinte a Federației de Volei din RM (2011-prezent)
- multiplu premiant al campionatelor naționale la volei masculin (*1997-1998, 2005-2006, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011*).

14. Contacte: tel.: +373 6 9105921, e-mail: alex_stratan@yahoo.com

Știința este căutarea adevărului - nu este un joc în care cineva încearcă să-și învingă oponentul, să-i prejudicieze pe alții.

Linus Carl Pauling

Programul identifică, armonizează și prioritizează, pentru o perioadă de 4 ani, îndeplinirea scopului și spectrului larg de sarcini ale Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), identifică obiectivele strategice, prioritățile de dezvoltare sectoriale și instituționale, precum și direcțiile de cercetare în corespundere cu Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020", Strategia "Moldova cunoașterii 2020", Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrare europeană: libertate, democrație, bunăstare”, Acordul de Asociere RM-UE, Codul cu privire la știință și inovare, Acordul de parteneriat între Guvern și Academia de Științe, Strategia inovațională a RM pentru perioada 2013-2020 "Inovații pentru competitivitate", Programul de activitate al Academiei de Științe, Rapoartele de progres, documentele de politici naționale și alte acte normative.

I. CONSIDERAȚII GENERALE.

La începutul mileniului trei, în vederea unei avansări rapide în rândul statelor dezvoltate, țara noastră urmează să edifice o societate bazată pe cunoaștere, pe cuceririle cele mai noi ale tehnicii și tehnologiilor, inclusiv informaționale, care măresc viteza de propagare a cunoștințelor. O societate – în care cunoștințele, fiind întotdeauna un vector al dezvoltării, devin factorul determinant al progresului, al *unei economii inovaționale și durabile*, iar rolul științei, în general, este unul primordial. În acest context, dezvoltarea contemporană impune instituțiilor științifice noi ritmuri.

Cu regret, constatăm că economia națională utilizează limitat rezultatele cercetărilor. Riscurile și vulnerabilitățile anterioare, asociate modelului de creștere economică bazată pe consum și deficit comercial înalt, vor persista, dacă nu se vor întreprinde acțiuni hotărâte pentru a consolida competitivitatea țării. Economia Republicii Moldova rămâne puternic dependentă de consumul final, care va continua să fie principalul factor de creștere pe termen scurt și mediu. Anii precedenți au demonstrat încă odată vulnerabilitatea sporită a economiei noastre în fața condițiilor climaterice și a șocurilor externe. Nivelul înalt de deschidere a economiei, însoțit de o competitivitate scăzută, explică elasticitatea destul de mare a cererii pentru produsele locale exportate. Toți acești factori determină o volatilitate semnificativă a PIB-ului și favorizează o incertitudine macroeconomică persistentă, fiind și una din cauzele majore ale performanței modeste a investițiilor străine directe în țara noastră. Mai mult decât atât, aceste constrângeri sunt amplificate de numeroase deficiențe structurale ale economiei naționale, un sector public ineficient, o protecție slabă a drepturilor de proprietate și reforme sistemice lente. Provocările ne presează și în prezent, economia încetinind constant pe fondul vulnerabilităților interne, incertitudinii politice, dar în special, a situației economice nefaste din spațiul CSI. Totodată, Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC), care va fi creată în urma implementării Acordului de Asociere, va consolida relațiile economice datorită liberalizării reciproce a comerțului. Pentru a facilita libera circulație a factorilor de producție și a mărfurilor Republica Moldova se va angaja în reformarea mai multor sectoare: concurența, achizițiile publice, infrastructura calității, standardele fitosanitare. Însă, pe de altă parte, Acordul comportă provocări serioase pentru economia națională. ZLSAC va stimula presiunile concurențiale asupra producătorilor autohtoni, iar pentru ajustarea la standardele de calitate ale UE, atât agenții economici, cât și statul vor trebui să depună un efort suplimentar. Este evident că tergiversarea reformelor ar putea transforma provocările Acordului în constrângeri sau, și mai grav, în riscuri.

Toate aceste probleme ne determină să înțelegem, că este nevoie de un suport esențial din partea sferei cercetare-inovare, o nouă abordare a activităților de cercetare în domeniul economiei, imperativ reieșit din specificul relațiilor de piață stabilite în țara noastră, reorientarea politicilor în domeniul științific și inovațional spre creșterea capacității și competitivității sistemului de cercetare și inovare în baza transferului tehnologic și în conformitate cu conceptul economiei bazate pe cunoaștere. O politică economică care nu recurge la știință și nu folosește potențialul savanților din propria țară, lăsându-l nedistribuit, este în esența sa greșită. Și dimpotrivă, miza pe mediul științific va stimula o creștere economică durabilă. Or, investițiile în cercetare și inovare reprezintă singura cale inteligentă pe termen lung de a ieși din criză și a avansa către o creștere durabilă și echitabilă din punct de vedere social.

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI DE ACTIVITATE. MISIUNEA, VIZIUNEA ȘI VALORILE INCE.

Reieșind din necesitățile dezvoltării economice ale țării, potențialului științific și profilul de cercetare al institutului în domeniul politicilor economico-financiare și socio-demografice pentru dezvoltare durabilă, au fost trasate *scopul și obiectivele* programului de activitate pentru următorii 4 ani.

Scopul programului: contribuție pleneră a INCE la realizarea Strategiei Naționale ”Moldova cunoașterii 2020”, prin consolidarea bazei științifice pentru dezvoltarea social-economică și avansarea competitivității Republicii Moldova, efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative vizând evoluția proceselor economice și sociale din țară și pe plan mondial, astfel contribuind la fundamentarea cu argumente științifice ale strategiilor și programelor de restructurare și dezvoltare socio-economică, identificarea și susținerea celor mai adecvate forme de promovare și creștere durabilă a economiei naționale, atingerea unui nivel de trai decent și a calității vieții sporite a populației, fundamentarea și susținerea politicilor și strategiilor de dezvoltare durabilă în vederea accelerării procesului de integrare europeană.

Obiectivele programului:

- dezvoltarea unui sistem de cercetare economică bazat pe performanță științifică și potențial uman competitiv;
- sporirea gradului de aplicabilitate a rezultatelor cercetării și acordarea suportului științific autorităților centrale și locale, sectorului privat și asociativ;
- atragerea tinerilor, concomitent cu sporirea atractivității carierei, în cercetarea economică;
- internaționalizarea cercetărilor, extinderea relațiilor de colaborare științifică cu instituții din țară și străinătate, identificarea și atragerea surselor de finanțare prin participarea în proiecte naționale și internaționale;
- diseminarea rezultatelor cercetării și informarea societății referitor la problemele dezvoltării economice prin intermediul buletinelor științifice, studiilor sectoriale, organizării manifestărilor științifice, dezbaterilor publice, mass-media etc.

Urmare realizării acestor obiective, cercetările științifice fundamentale și aplicative elaborate în cadrul INCE vor contribui la realizarea strategiilor și programelor de dezvoltare socio-economică stringente pentru țară. INCE se va axa pe utilizarea cât mai rațională a potențialului științific și a bazei materiale proprii, pe implementarea rezultatelor științifice obținute cu amprentă pozitivă asupra sectorului real al economiei. Cercetările prioritar vor aborda problemele în contextul integrării europene și înscrierii Republicii Moldova în circuitul economic mondial.

Misiunea INCE: Mobilizarea și valorificarea resurselor din cadrul organizației spre realizarea cercetărilor excelente și inovative, pentru:

- a propune soluții viabile de dezvoltare a Republicii Moldova în perspectivă și elaborarea prognozelor pe termen scurt și mediu;
- a avea efect imediat asupra problemelor și necesităților comunității;
- cooperare, coordonare și asistență în cadrul proiectelor și priorităților guvernamentale, precum și în domeniul privat; monitorizarea și evaluarea rezultatelor și efectelor implementării strategiilor și programelor guvernamentale;
- colaborare și schimb de experiență cu instituțiile academice de cercetare, institutele ramurale, instituțiile superioare de învățământ din țară, precum și cu comunitățile științifice de peste hotare.

Viziunea INCE: Organizație cunoscută în rândul societății civile și instituțiilor publice ca centrul de excelență în cercetarea economică; instituție în domeniul inovării, training-ului și asistenței pentru dezvoltare.

Valorile INCE: Responsabilitate; Calitate și excelență; Concentrare; Parteneriate; Flexibilitate; Integritate, încredere și respect; Libertatea de exprimare.

III. DIRECȚIILE DE CERCETARE ȘTIINȚIFICE RACORDATE LA NECESITĂȚILE REPUBLICII MOLDOVA ȘI REZULTATELE PRECONIZATE.

Vectorul științific al INCE: Economie inteligentă, durabilă, competitivă și incluzivă.

Direcții de cercetare:

- I. POLITICI ȘI MECANISME ECONOMICO-FINANCIARE DE ACCELERARE A RITMURILOR DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE;
- II. CERCETAREA MULTIDISCIPLINARĂ A CAPITALULUI UMAN ȘI TRANSFORMĂRILOR DEMOGRAFICE;
- III. POLITICI ȘI MECANISME ECONOMICE DE DEZVOLTARE DURABILĂ A AGRICULTURII ȘI SPAȚIULUI RURAL

Principalele rezultate preconizate în urma desfășurării cercetărilor pe direcțiile menționate:

- elaborarea, în baza modelelor econometrice, a scenariilor de prognoză a dezvoltării social-economice a Republicii Moldova pe termen scurt și mediu;
- elaborarea unui model macroeconometric trimestrial; evaluarea, testarea și punerea în aplicare a acestuia;
- adaptarea și perfecționarea modelului economico-matematic pentru elaborarea bilanțelor interramurale natural-valorice de prognoză și utilizarea acestora în vederea simulării dezvoltării economiei naționale pe termen scurt și mediu;
- elaborarea instrumentarului de măsurare și monitorizare a stabilității financiare a statului;
- elaborarea recomandărilor de perfecționare a sistemului financiar al Republicii Moldova cu scopul monitorizării stabilității financiare a statului, precum și măsuri de avertizare a posibilelor șocuri;
- armonizarea politicii de dezvoltare a IMM-urilor în Republica Moldova cu principiile ”Small Business Act” pentru Europa;
- propuneri și măsuri concrete pentru perfecționarea politicii de stat de dezvoltare a IMM-urilor în Republica Moldova, în scopul armonizării acesteia cu politica UE, orientate preponderent la susținerea întreprinderilor familiale; persoanelor cu profesii liberale; antreprenorilor din categoriile social-vulnerabile ale populației; întreprinderilor/antreprenorilor, care au dat faliment și doresc a doua șansă;
- măsuri de facilitare a procesului de inovare și transfer tehnologic;
- elaborarea normativelor economice și formarea bazei actualizate de date informaționale pentru sectorul agroalimentar (actualizarea metodologiei și metodelor de calcul a normativelor veniturilor nete în baza tarifelor actualizate de costuri);
- mecanisme și instrumente de dezvoltare durabilă în spațiul rural, îmbunătățirea sistemelor de agricultură și creșterea nivelului de viață în spațiul rural;
- perfecționat sistemul de monitorizare a impactului politicilor socioeconomice și demografice asupra dezvoltării capitalului uman și dinamicii populației, determinate direcțiile și mijloacele de creștere a performanței politicilor în domeniul populației;
- implementarea noilor metode de măsurare cu privire la vârstă și îmbătrânirea populației (vârsta perspectivă, indicatorul integral de îmbătrânire activă, speranța de viață sănătoasă)
- analiza datelor Recensământului populației și al locuințelor din 2014, efectuarea corecției rândurilor intercensitare a dinamicii principalelor procese demografice și a datelor cu privire la efectivul populației, elaborarea prognozei demografice pentru perioada de lungă durată (2018-2043);
- evaluarea progresului în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului privind reducerea nivelului de sărăcie;
- analiza nivelului, profilurilor și structurii sărăciei în Republica Moldova, pe baza utilizării diferitor criterii de măsurare a sărăciei;
- evaluarea impactului asupra reducerii sărăciei a politicilor de protecție socială, politicii privind migrația și ocuparea forței de muncă, politicilor educaționale și de ocrotire a sănătății.

În vederea realizării cercetărilor pe direcțiile menționate, se prevede crearea grupurilor competitive mixte de cercetare și analiză interdisciplinară cu participarea cadrelor științifice din instituțiile din țară, precum și din străinătate. Totodată, se va intensifica practica de colaborare cu autoritățile publice centrale și locale, organizații nonguvernamentale, agenți economici, mass-media, utilizarea intensivă a rețelelor și mijloacelor de comunicare.

IV. ASIGURAREA REALIZĂRII OBIECTIVELOR ȘI SPORIREA CALITĂȚII CERCETĂRII.

Integrarea în spațiul european de cercetare, cooperarea bilaterală și multilaterală, fondurile și programele internaționale, precum și operarea unor modificări în legislația în vigoare cu tangență la procesul de cercetare, ne impun să fim din ce în ce mai compatibili cu cercetarea europeană. Totodată, mai avem multe de făcut, în primul rând creșterea calității procesului de cercetare. Pornind de la cele indicate mai sus, pentru perioada care urmează, ne propunem:

- pregătirea INCE pentru acreditarea științifică pentru perioada 2015-2019 de către Consiliul Național de Acreditare și Atestare;
- elaborarea planului de dezvoltare instituțională pe perioada 2015-2018;
- stimularea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative orientate strict la necesitățile autorităților publice centrale și locale pentru luarea unor decizii științifice argumentate la elaborarea politicilor socio-economice, servesc drept suport științific pentru mediul privat și societatea civilă, dar și contribuie realizării practice a obiectivului strategic de integrare europeană a Republicii Moldova;
- sporirea participării în programele europene și internaționale (inclusiv Horizon 2020, BSEC, Visegrad Fund, programe transfrontaliere, etc.), concursurile de granturi, colaborările bilaterale și multilaterale, proiectele naționale de cercetare, contractele cu diferiți agenți economici, instituții, organizații ale sectorului asociativ;
- colaborarea pe linia bibliotecilor, instituțiilor și centrelor locale și internaționale prin schimbul de publicații în domeniul economic și tehnico-informațional;
- monitorizarea continuă a derulării procesului de executare a temelor în proces de cercetare, privind asigurarea îndeplinirii lor în termenii stabiliți și evaluarea rezultatelor prin prisma utilității;
- comunicarea permanentă între executor și beneficiar în scopul ajustării cercetării spre atingerea intereselor comune;
- diseminarea rezultatelor activităților de cercetare științifică;
- INCE să devină un integrator al diferitor domenii de activitate din țară, intensificând cercetarea interdisciplinară cu institutele AȘM, universități, alte centre de cercetare din țară și peste hotare.

V. CONSOLIDAREA, VALORIFICAREA ȘI PERFEȚIONAREA CONTINUĂ A CADRELOR ȘTIINȚIFICE.

În contextul dat, vom pleda pentru implicarea personalului științific și/sau auxiliar în activitatea institutului, participarea activă la proiectele de cercetare, gestionarea corectă și eficientă a resurselor materiale și financiare. Se propune valorificarea și dezvoltarea profesională continuă a cadrelor științifice ale INCE prin:

- asigurarea permanentă a transparenței prin informarea întregului personal privitor la ceea ce se face și cum se face în institut;
- aplicarea în INCE a Cartei Europene a Cercetătorilor și implementarea Codului pentru recrutarea cercetătorilor;
- sporirea atractivității carierei în cercetare, motivarea personalului științific în baza performanțelor și rezultatelor obținute;
- dezvoltarea competențelor performante, simțului responsabilității și spiritului corporativ combativ;
- perfecționarea continuă a personalului, atât prin organizarea seminarelor de instruire în cadrul INCE (inclusiv în limba engleză), cât și prin instituirea prin intermediul UnAȘM a unui sistem de

- formare continuă pentru cercetători. Organizarea, odată la 5 ani, a unor stagii obligatorii de documentare-cercetare la diverse întreprinderi, organizații, instituții de cercetare de peste hotare, în centrele de excelență pe durata de o lună cu menținerea salariului;
- în condițiile confruntării instituțiilor cu noi probleme, inclusiv sub presiunea resurselor financiare limitate, va continua promovarea INCE în calitate de instituție antreprenorială. În acest context, vor fi susținute toate inițiativele cercetătorilor de prestare a serviciilor științifice în bază de contract;
 - recrutarea specialiștilor cu competențe adecvate problemelor de integrare economică (cadre ce posedă limba engleză, cadre tinere sub 35 de ani, cadre ce dețin grad științific – de master sau de doctor în economie);
 - participarea prin intermediul UnAȘM la formarea școlii doctorale în economie și a programului de master "Dezvoltare regională și rurală".

VI. SUSȚINEREA TINERILOR CERCETĂTORI.

- crearea unui sistem continuu de perfecționare prin organizarea seminarelor științifice tematice pentru tinerii cercetători, inclusiv cu participarea experților de peste hotare;
- asigurarea condițiilor favorabile procesului de pregătire și de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat prin acoperirea tuturor costurilor ce țin de editare și publicare la toate etapele de susținere;
- evaluarea anuală a eficienței activității conducătorilor de doctorat și instituirea unui sistem de premiere a acestora pentru susținerea în termenii stabiliți a tezelor de către doctoranzi;
- susținerea mobilității cercetătorilor, masteranzilor și doctoranzilor din cadrul institutului prin intermediul diferitor programe internaționale (ERASMUS, H2020 etc.);
- antrenarea masteranzilor și doctoranzilor din cadrul UnAȘM, ASEM, UCCM, UTM, USM etc. în procesul de cercetare, ceea ce ar asigura un flux continuu de cadre;
- reînnoirea Seminarului științific de profil pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat pe specialitățile 521.03 – Economie și management în domeniu de activitate, 522.01 – Finanțe, 543.04 – Sociologia populației și procese demografice;
- completarea doctoratului din INCE cu specialitatea 521.02 - Economie mondială; relații economice internaționale;
- crearea în continuare a condițiilor bune pentru cercetare (literatură de specialitate, conexiune Internet, deplasări de serviciu în centrele de cercetare și universitățile de peste hotare, participări la conferințe etc.);
- asigurarea cu volum suplimentar de lucru a tinerilor cercetători (participare la proiecte naționale și internaționale, programe de stat, contracte economice etc.);
- nivel de motivare atractiv bazat pe indicatori de activitate.

VII. MENȚINEREA ȘI DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE CERCETARE ȘI BAZEI TEHNICO-MATERIALE:

- va continua crearea unor condiții optime de muncă, necesare desfășurării procesului de cercetare științifică, activităților pe domenii;
- va continua identificarea surselor de finanțare a reparațiilor spațiilor destinate desfășurării activității adecvate de cercetare a institutului;
- va fi completată și renovată în continuare baza tehnică utilizată în cercetare (mijloace de comunicare, calculatoare, SOFT-uri de cercetare, alt echipament științific);
- vor fi intensificate eforturile privind finalizarea amenajării teritoriului și eficientizării energetice a INCE;
- reparația și reorganizarea spațiilor funcționale ale BRTȘ (holul bibliotecii, sala de lectură, sala de cataloage pentru utilizatori);
- crearea în parteneriat cu secțiile INCE a bibliotecii economice digitale;

- diversificarea surselor de completare a colecțiilor BRTȘ cu accent pe achiziționarea cărților noi de pe piața editorială națională și internațională;
- conectarea institutului la rețeaua informațională pentru instituțiile de cercetare și universități.

VIII. ACTIVITATEA EDITORIALĂ.

Va continua editarea:

- revistei științifice de profil „Economie și sociologie” (doar în limba engleză), dar cu indexare în baze de date internaționale;
- revistei științifice ”Analele INCE” (în limba română);
- Buletinului analitic trimestrial „Tendințe în economia Moldovei” (în limbile română și engleză);
- monografiilor și articolelor științifice ale colaboratorilor în baza tematicii de cercetare;
- intensificarea activității de prestare a diverse servicii editoriale.

Va demara editarea:

- editarea buletinului informativ bianual ”Populație și dezvoltare” (în limba română).

IX. DISEMINAREA CUNOȘTIINȚELOR, DEZVOLTAREA RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE ȘI PROMOVAREA IMAGINII INCE.

Evoluarea relațiilor internaționale, promovarea imaginii INCE și diseminarea cunoștințelor se va efectua prin:

- crearea și participarea cercetătorilor în cadrul consorțiilor de cercetare mixte internaționale, diversificarea legăturilor internaționale cu centre de cercetare prestigioase la nivel european și mondial;
- vor fi promovate mai insistent schimburile interacademice pentru cercetători, în scopul abordării procesului de cercetare dintr-o perspectivă nouă, adecvată epocii pe care o parcurgem;
- rezultatele științifice cu impact major asupra economiei Moldovei vor fi publicate în reviste internaționale de specialitate (inclusiv cu factor de impact), reviste de profil naționale și monografii;
- prin participarea cercetătorilor INCE în cadrul forumurilor științifice internaționale, conferințelor internaționale vor fi diseminate rezultatele pe tematica ariei noastre de cercetare;
- cercetătorii INCE vor participa la organizarea evenimentelor de popularizare a științei (Noaptea Cercetătorilor, ziua ușilor deschise, etc.), prezența la târguri și expoziții științifice naționale și internaționale;
- diseminarea rezultatelor științifice în cadrul Centrului Internațional de Informație Tehnico-Științifică va avea loc prin publicarea rezultatelor științifice în Baza de date „Materiale analitice: știință, tehnică, business”;
- va fi asigurată sprijinirea mobilității cercetătorilor și excelenței în cercetare prin intermediul EURAXESS.

Realizarea acestui program depinde atât de contribuția personală a conducerii instituției, cât și a consiliului științific, conducerii subdiviziunilor științifice, a tuturor cercetătorilor și personalului administrativ tehnic. Fiind unica instituție publică de cercetare economică din țară, INCE nu va avea afiliere politice, își va stabili independent strategia sa instituțională, va acționa în calitate de consultant științific al autorităților centrale și locale referitor la procesele economice care derulează în țară, venind inclusiv cu comentarii publice și va pleda pentru transformarea cercetării-dezvoltării și inovării într-un factor de relansare economică a Republicii Moldova.

Alexandru Stratan, dr.hab., prof.univ.

